

Nr 272.

Av herr **Holmberg**, angående sättet för verkställande av öppen omröstning i riksdagen.

Utan att ingå på kritik av de förslag, som föreligga till lösning av det tekniska förfarandet vid öppen omröstning, ber jag att mot dem få uppställa följande förslag till förfaringssätt vid sådan omröstning.

En var ledamot förses med röstsedlar eller rättare sagt röstkort, ungefär som mindre visitkort. På sådant kort är ledamotens namn, jämte platsnummer i kammaren tryckt. På somliga kort är dessutom tryckt ja och på somliga nej. Lämpligt är att ja-korten bliva blå till färgen och nej-korten gula, för att de lättare skola kunna kännas isär. Dessutom bör ett hål vara stansat i varje kort liksom i en adresslapp.

Vid röstning tillgår på samma sätt som nu, men i stället för rullad sedel avlämnas ett röstkort.

För att vinna tid kan uppropet gå fortare genom att t. ex. endast länet ropas. De, som ej hunnit infinna sig i sin tur vid uppropet, må bilda kö och givas tillfälle att avlämna sina röster efter uppropet. Detta kan ske, emedan vid här nämnda förfaringssätt kontroll finnes att samma man icke röstar 2 gånger, alldenstund sådant fusk blir upptäckt vid protokollföringen. Det ligger även rättvisa uti att stockholmaren, som blir kallad av voteringsklockorna, kan komma in i kammaren med samma lugn som norrlänningen. De ledamöter, som önska avstå från att rösta, men ändock vilja visa sin närvaro, tillåtas lägga ett vitt kort, motsvarande den utåtrullade sedeln, i urnan.

Sedan röstningen är avslutad, vidtar sammanräkningen. Det bör vara lättare att räkna här beskrivna kort än rullade sedlar. Det vore lämpligt att dela rösturnan i ett blått, ett gult och ett vitt fack, ty då vore korten sorterade med samma de avgåvos. Är det mycket bråttom, kan räkningen av rösterna begynna, medan röstningen pågår. Alltså, det finnes många möjligheter till tidvinst. Härefter skola korten samlas på ett snöre jämte en adresslapp med uppgift om propositionens innehåll etc. Nämnda snöre, med de påträdde korten, knytes samman och förseglas inför talmannen.

Röstningsresultatets detaljer (d. v. s. hur var och en röstat) protokollföres i kansliet. Lämpligt formulär användes härför. Detta skall upptaga ledamöternas namn och platsnummer samt kolumn för införande av röstningen. Röstkortet förbli sammansatta och protokollet framlägges under viss tid för att sedermera justeras inför kammaren.

Omröstningsprotokollet, vilket upptar namnen på de röstande, bör ej tryckas i sammanhang med ärendet som det avser, ty om man gör så, förspilles mycket papper och tryck i onödan. Lämpligare är det då att sammanföra omröstningsprotokollen i tabellform, t. ex. i slutet av varje band. I kammarens protokoll utsättes ett hänvisningsnummer vid varje voteringsproposition till viss kolumn i det tabellformade omröstningsprotokollet, vadan det blir lätt att söka reda på hur en ledamot röstat i viss fråga.

För att minska s. k. okynnesvotering, skall dens namn, som begär votering, införas i kammarens protokoll, för såvida icke voteringen kommit till stånd på allmän begäran.

Jag dristar mig göra ett försök att beräkna den tid som skulle åtgå till votering enligt de olika systemen. Vid votering medelst elektriska anordningar behöver man anslå 3 minuter för kammaren att samla sig. Likaså med försöksvotering, där man reser sig i bänken. Vid det för närvarande använda systemet brukar röstningen börja så snart voteringspropositionen är författad och justerad, vilket torde taga en tid av 2 minuter. Detta är för kort tid för dem, som skola börja omröstningen, såvida icke uppropet göres 2 gånger. Tiden för det nu använda sättet blir först de nämnda 2 minuterna, sedan blir det 4 minuter till sedlarnas avlämnande och 3 minuter till sammanräkning; summa 9 minuter. Med den hastighet, som votering sker hos Stockholms stadsfullmäktige, skulle samma sorts röstning, nämligen upprop utan protokollförning, taga en tid av 7 minuter i andra kammaren. De 3 minuterna för samling äro nödvändiga att räkna med och en minut för sammanräkning; summa 11 minuter. Upprop med anteckning i protokollet kan börja genast, d. v. s. man får räkna 2 minuter, röstningen tager något längre tid, 8 minuter, och sammanräkningen även något längre, exempelvis 2 minuter; summa 12 minuter. Med elektricitet och försöksvotering 3 minuter för samling och en för räkning, lika med 4 minuter. Det av mig föreslagna systemet, kort och gott kallat »kortsystemet», 2 minuter för samling, $3\frac{1}{2}$ minuter för röstning, $2\frac{1}{2}$ till sammanräkning; summa 8 minuter.

J ä m f ö r e l s e .

Nuvarande system	9 minuter
Elektrisk metod	4 »
Uppresning — försöksvotering	4 »
Upprop utan anteckning	11 »
Upprop med anteckning	12 »
Kortsystem ..	8 »
Försöksvotering följt av upprop utan anteckning.....	12 »

Med det av mig föreslagna systemet bör man kunna vinna bl. a. följande:

Endast en sorts votering kommer till användning.

En minuts tidsbesparing mot nuvarande.

Var och en tvingas att rösta självständigt, så till vida att han ej medelst röstsystemet får upplysning om huru andra, förut uppropade, kammarledamöter röstat.

Till skillnad mot kommunala institutioner kan riksdagen icke övervakas av sina uppdragsgivare, utan den är hänvisad att genom tryckta protokoll lämna rapport om sitt görande. Är det så öppen omröstning, skall den synas över hela landet och därför måste den protokollföras o. s. v.

Helt naturligt är, att ovanstående förslag icke är fullkomligt, utan måste ändras på åtskilliga ställen. I sin helhet anser jag det bättre än de hitintills synliga förslagen, vadan jag anhåller att även detta kommer under omprövning samt att utskottet formulerar de föreskrifter, som äro erforderliga.

Jag yrkar,

att den öppna omröstningen i riksdagen tillämpas enligt här föreslagna principer.

Stockholm den 6 februari 1925.

Gust. Holmberg.